

Fot. ze zbiorów Pol. Tow. Krajowa.

I. Dwór w Woronczy.

Dwór w Woronczy, w powiecie Nowogródzkim, położony w odległości 28 wiorst od Nowogródka, stanowi jeden z najpiękniejszych zabytków dawnego budownictwa drewnianego w Polsce. Data jego wzniesienia nie jest ściśle ustalona. Przypuszczać jednak należy, iż zbudował go za panowania Stanisława Augusta ostatni wojewoda nowogródzki, Józef Niesiołowski, który przyozdobił Woronczę i innymi pięknymi budowlami, a w r. 1781 wznosił tamże kościół murowany pod wezwaniem św. Anny. O Woronczy i wojewodzie Niesiołowskim wzmiankuje Mickiewicz w „Panu Tadeuszu”. Wojski zgorszony polowaniem młodziana na zajęcia powiada:

*„Cóżby rzekł wojewoda Niesiołowski stary,
Który ma dotąd pierwsze na świecie ogary
I dwiestu strzelców trzyma obyczajem pańskim
I ma sto wozów sieci w zamku woronczańskim.
A od tylu lat siedzi, jak mnich, na swym dworze.*

Wojewoda Niesiołowski przeżył nie tylko upadek Rzplitej, ale i wojny Napoleońskiej, i zmarł w Woronczy w r. 1814-ym. Syn jego, generał wojsk polskich, po śmierci ojca zamienił Woronczę z gen. Floryanem Kobyleńskim na dobra w Królestwie. Następnie dobra te, obejmujące z górą sto włók obszaru, przeszły w ręce Mierzejewskich, i w końcu drogą wiana do Lubańskich, którzy są obecnie właścicielami tej pięknej posiadłości. Piękny dwór, z drzewa wzniesiony wśród wspaniałego parku, zawiera pamiątki przeszłości i jest ozdobą okolicy.